

Rapport

ANGST VOOR TERRORISME IS GEEN REDEN OM THUIS TE BLIJVEN

**Terrorisme speelt wel een rol bij keuze
vakantiebestemming**

6 juli 2017

I&O Research vakantiepeiling zomer 2017

Belangrijkste uitkomsten

- Angst voor terrorisme is geen reden om thuis te blijven. Slechts één procent van de thuisblijvers noemt de angst voor terrorisme als belangrijkste reden om niet op vakantie te gaan.
- Voor zeven procent van de Nederlanders speelt terrorisme een grote rol in de keuze van de vakantiebestemming. Turkije, Egypte, Frankrijk (Parijs) en Groot-Brittannië (Londen) worden als bestemmingen genoemd die men vanwege terrorismedreiging liever mijdt.
- Volgens 46 procent is de kans op een terroristische aanslag in Nederland (heel) groot. Dat beeld is sinds september 2016 min of meer stabiel.
- De impact van terrorisme op vrijetijdsbesteding is klein.

Verantwoording

Dit blijkt uit landelijk representatief onderzoek van I&O Research onder 2.943 Nederlanders van 18 jaar en ouder. Het onderzoek werd uitgevoerd van donderdag 15 juni tot en met zondag 18 juni 2017. De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017.

Meer informatie

- Gerben Huijgen, 06-25048610
- Laurens Klein Kranenburg, 053-4825025

*Overname uit deze publicatie is alleen toegestaan met expliciete vermelding van **I&O Research** als bron.*

1. I&O Research vakantiepeiling zomer 2017

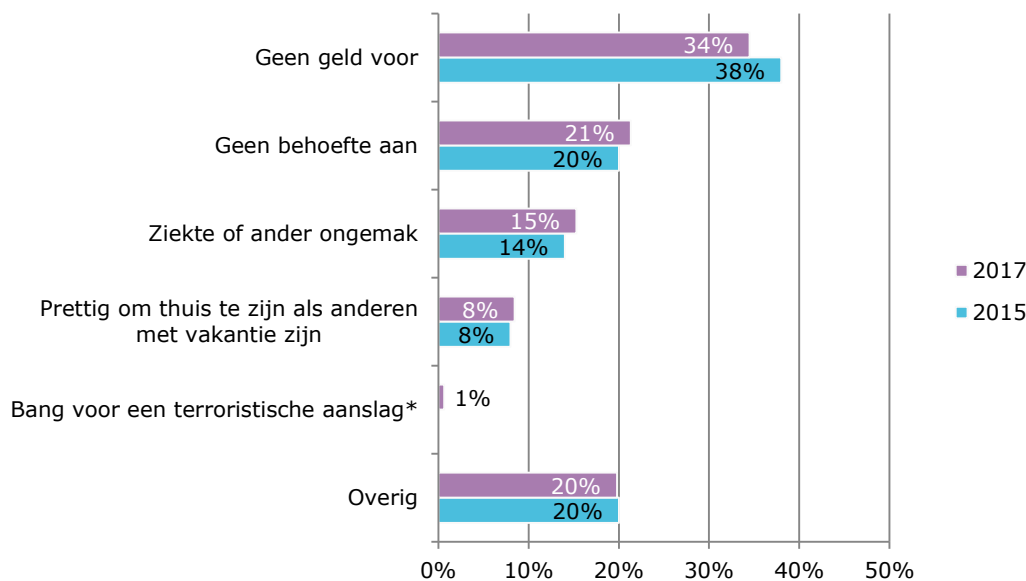
1.1 Angst voor terrorisme is geen reden om thuis te blijven

Gaan Nederlanders dit jaar op vakantie of blijven zij thuis? En naar welke bestemmingen gaan zij? Een kwart van de Nederlanders (25 procent) gaat dit jaar niet op vakantie, in 2015 was dit 23 procent.¹ De belangrijkste reden om thuis te blijven is dat mensen geen geld hebben voor vakantie of er geen behoefte aan hebben. Ook is er een groep die vanwege ziekte of ander ongemak niet op vakantie kan gaan (figuur 1). Deze redenen werden ook in 2015 het vaakst genoemd.

De angst voor een terroristische aanslag speelt vrijwel geen rol in de overweging om wel of niet op vakantie te gaan: 1 procent van de thuisblijvers zegt dat dit de belangrijkste reden is om af te zien van een vakantie.

Figuur 1

Thuisblijvers (25%): belangrijkste redenen om niet met vakantie te gaan (n=721) (één antwoord mogelijk)

Bron: I&O Research, 6 juli 2017. * In 2015 niet als aparte antwoordcategorie opgenomen.

1.2 Voor zeven procent speelt terrorisme grote rol in keuze vakantiebestemming

In hoeverre spelen terroristische aanslagen, zoals in Manchester en Londen, een rol bij de keuze van de vakantiebestemming? Onder alle vakantiegangers speelt dit in 46 procent van de gevallen in enige mate een rol. Voor ruim de helft van de Nederlanders heeft dit geen invloed. Voor 7 procent is de invloed van terrorisme naar eigen zeggen groot tot zeer groot. De invloed is het sterkst onder degenen die nog een vakantie gaan boeken: voor een op de zeven is deze impact (zeer) groot (figuur 2).

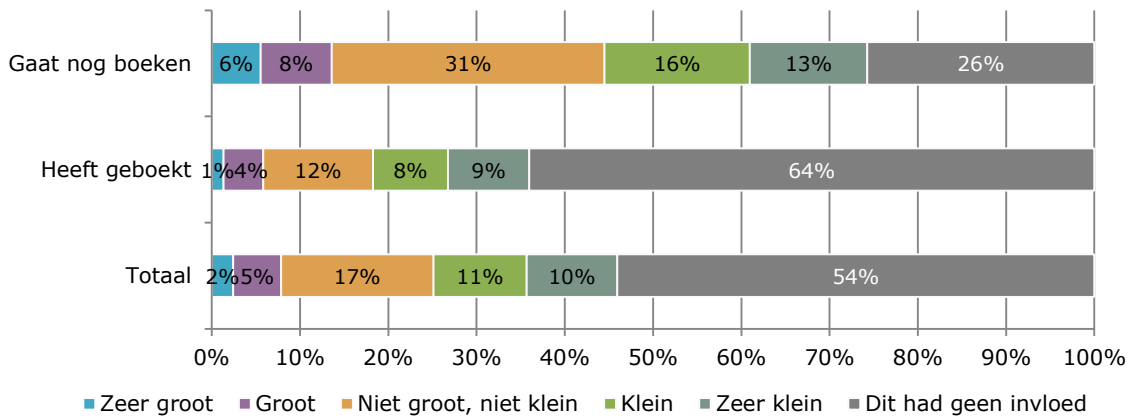
Turkije, Egypte, Frankrijk (Parijs) en Groot-Brittannië (Londen) worden als bestemmingen genoemd die men vanwege terrorismedreiging liever mijdt. Berlijn en Brussel worden in mindere mate genoemd. Verder mijden enkele vakantiegangers ook grote steden in het algemeen.

¹ De vorige peiling liep van 30 juni t/m 14 juli 2015. Mogelijk speelt hier een klein tijdeffect. Men kan op het laatste moment nog besluiten om op vakantie te gaan.

Figuur 2

Invloed van terroristische aanslagen op keuze van vakantiebestemming (n=2.222)

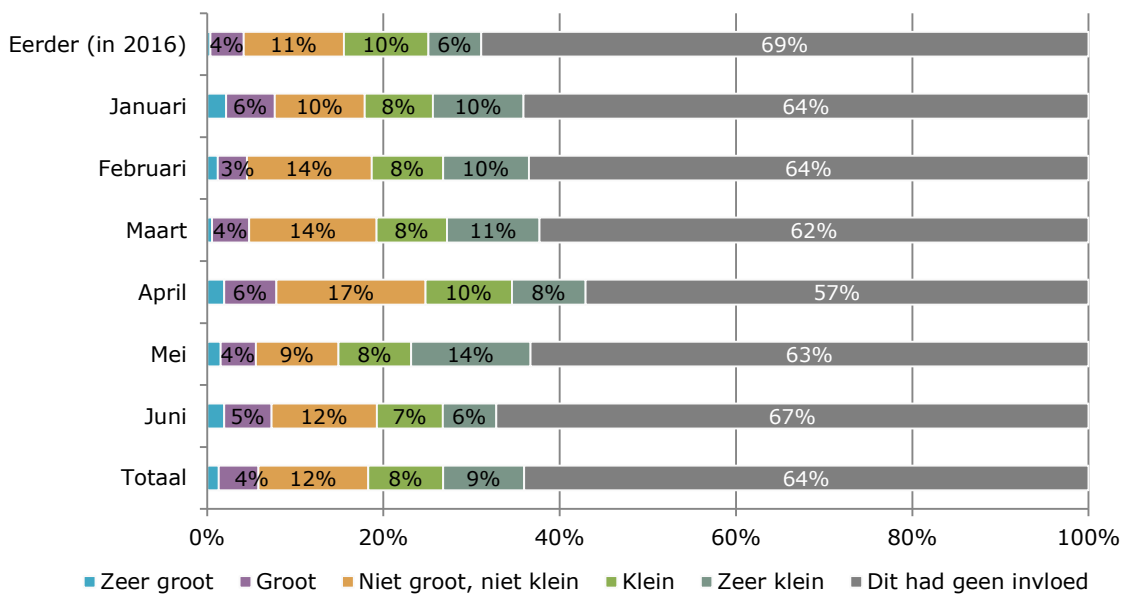
Bron: I&O Research, 6 juli 2017

Geen tijdseffect

Als we kijken naar de periode waarin Nederlanders hun vakantie hebben geboekt, zien we geen duidelijke verschillen tussen de maanden (zie figuur 3). De getoonde verschillen zijn statistisch niet significant. Dat betekent dat we vooralsnog geen aanwijzing hebben dat de invloed van terrorisme op het boeken van vakanties over de maanden varieert. Een kanttekening is wel dat we mensen achteraf vragen om deze impact in te schatten; mogelijk wordt de invloed daardoor over- of onderschat.

Figuur 3

Invloed van terroristische aanslagen op keuze van vakantiebestemming, naar boekingsdatum (n=1.643)

Bron: I&O Research, 6 juli 2017

1.3 Volgens 46 procent is kans op terroristische aanslag in Nederland groot

In de afgelopen tijd zijn onder meer Londen, Parijs, Brussel, Istanbul en Nice getroffen door een terroristische aanslag. Sinds september 2016 hebben we aan Nederlanders de vraag voorgelegd in hoeverre zij zich *zorgen maken* dat er een aanslag in Nederland plaatsvindt en hoe groot zij deze *kans* inschatten. Hieruit komt een consistent beeld naar voren. Ruim een kwart van de Nederlanders maakt zich (heel) veel zorgen en ruim vier op de tien Nederlanders achten de kans groot dat er binnen een jaar in Nederland een aanslag plaatsvindt (tabel 1 en 2). Na een lichte afname in maart zien we dat de dreigingsperceptie terug is op het niveau van september vorig jaar.

Nederlanders van verschillende leeftijdsgroepen maken zich ongeveer even veel zorgen om terrorisme. Een kwart van de hoogopgeleiden maakt zich (heel) veel zorgen, waarmee zij zich iets minder vaak zorgen maken dan laag- en middelbaar opgeleiden (beide 30 procent). PVV-stemmers (49 procent) maken zich meer dan gemiddeld zorgen in vergelijking met andere kiezers.

Tabel 1

In hoeverre maakt u zich er zorgen over dat dergelijke aanslagen ook in Nederland plaatsvinden?

	SEP-16	MRT-17	JUN-17
Heel veel zorgen	5%	5%	5%
Veel zorgen	26%	22%	23%
Niet veel / niet weinig zorgen	44%	44%	41%
Weinig zorgen	15%	17%	17%
Nauwelijks tot geen zorgen	9%	12%	13%
Niet van toepassing / weet niet	0%	0%	1%
TOTAAL	100%	100%	100%

Bron: I&O Research, 6 juli 2017

Tabel 2

De kans dat er binnen een jaar een terroristische aanslag plaatsvindt in Nederland, acht ik...

	SEP-16	MRT-17	JUN-17
Zeker	3%	3%	4%
Heel groot	13%	10%	12%
Groot	31%	27%	30%
<i>Subtotaal</i>	<i>47%</i>	<i>40%</i>	<i>46%</i>
Niet groot, niet klein	34%	37%	33%
Klein	10%	13%	10%
Zeer klein	5%	6%	6%
Uitgesloten	0%	0%	1%
Weet ik niet	3%	3%	3%
TOTAAL	100%	100%	100%

Bron: I&O Research, 6 juli 2017

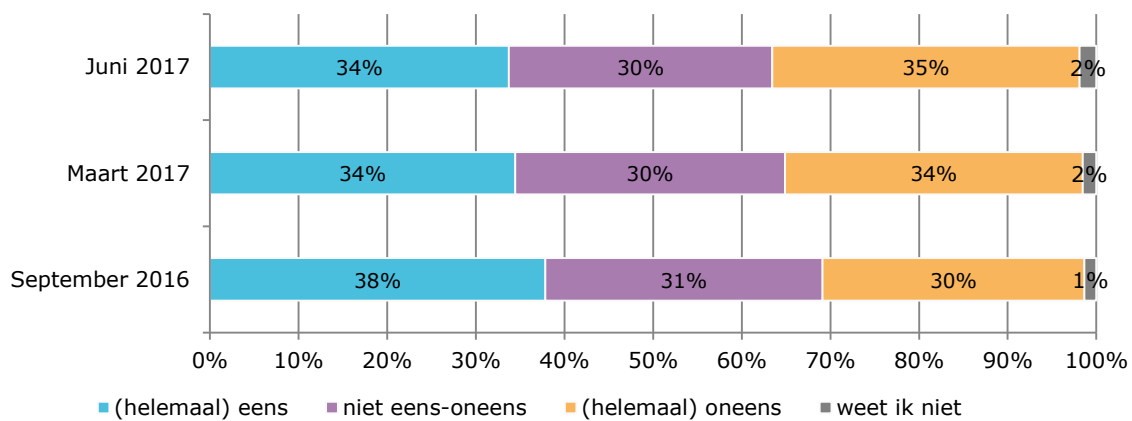

Angst en vermijdingsgedrag stabiel

In hoeverre houden Nederlanders rekening met terrorisme in hun dagelijks leven? Sinds september 2016 vermijdt een derde van de Nederlanders drukke plaatsen zo veel mogelijk, uit angst voor een terroristische aanslag door moslim-fundamentalisten (figuur 5). Eveneens een derde is bang voor een terroristische aanslag uit deze hoek (figuur 4). Tegelijk vindt ruim de helft van de Nederlanders dat aanslagen door extremisten zoals IS niets met de islam te maken hebben (figuur 6). Over de vraag of extra veiligheidsmaatregelen, zoals verkeerscontroles en bewapende militairen op straat, zorgen voor een veiliger gevoel zijn Nederlanders verdeeld (figuur 7). Ruim een derde is het hier mee eens, ruim een kwart staat hier negatief tegenover, terwijl een derde geen uitgesproken positieve of negatieve opvatting hierover heeft.

Figuur 4

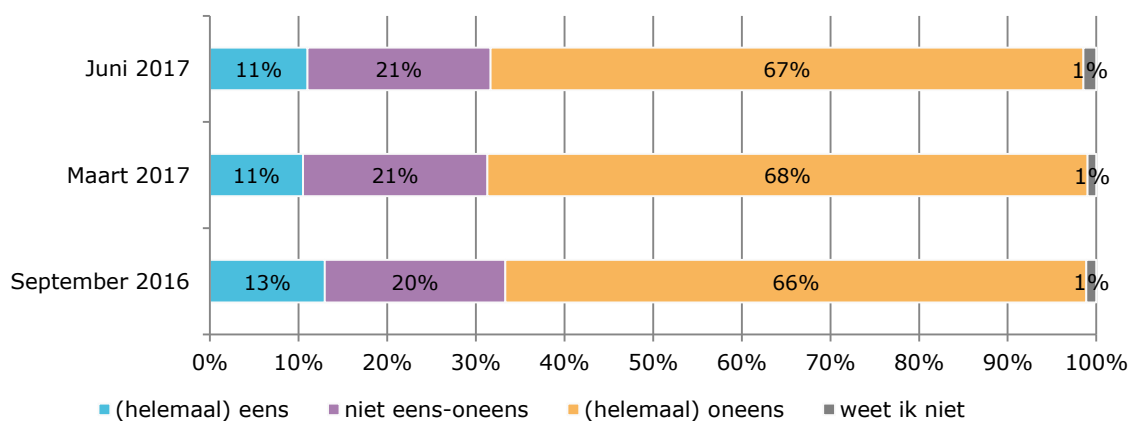
"Ik ben bang voor een terroristische aanslag door moslim-fundamentalisten in Nederland" (n=2.943)

Bron: I&O Research, 6 juli 2017

Figuur 5

"Ik vermijd drukke plaatsen zoals stations of grote evenementen zoveel mogelijk, uit angst voor een terroristische aanslag door moslim-fundamentalisten." (n=2.943)

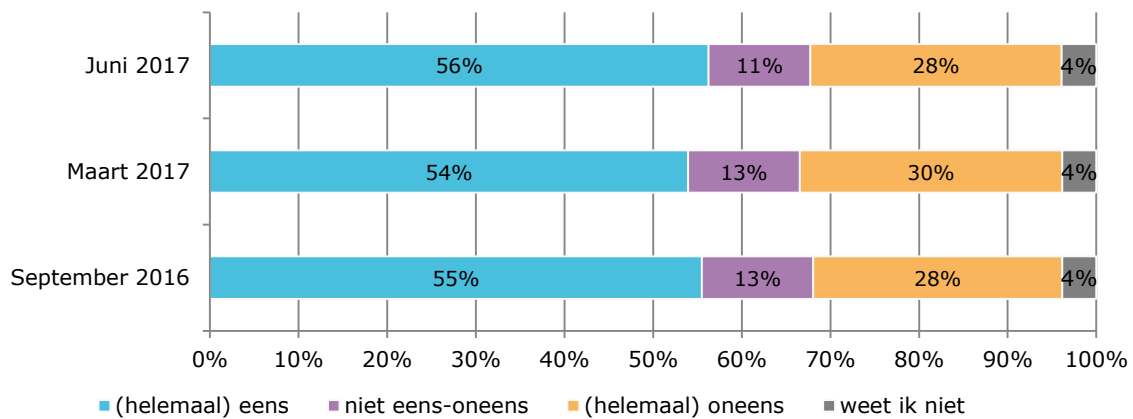

Bron: I&O Research, 6 juli 2017

Figuur 6

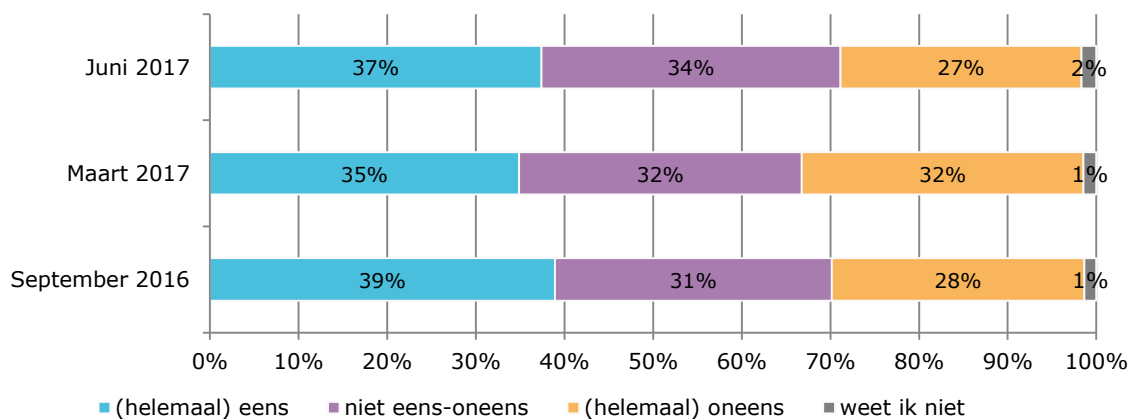
"Terroristische aanslagen door extremisten zoals IS hebben niets met de islam te maken." (n=2.943)

Bron: I&O Research, 6 juli 2017

Figuur 7

"Extra veiligheidsmaatregelen, zoals verkeerscontroles en bewapende militairen op straat, geven mij een veiliger gevoel." (n=2.943)

Bron: I&O Research, 6 juli 2017

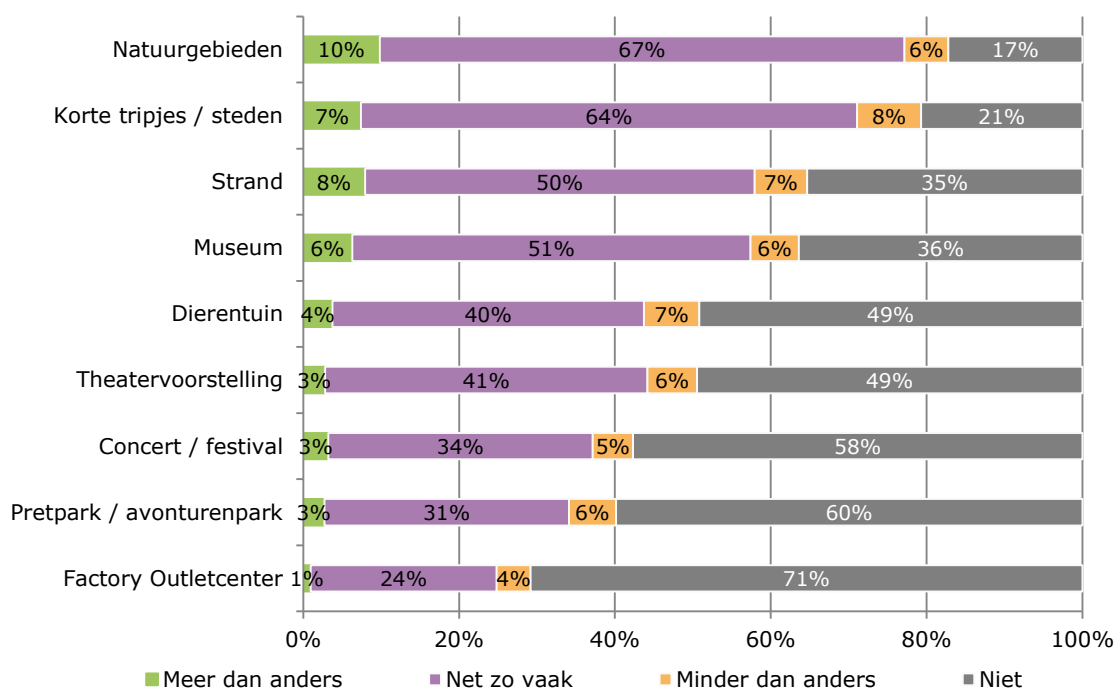
1.4 Kleine impact terrorisme op vrijetijdsbesteding

Weinig verandering in vrijetijdsbesteding zomerperiode

Per saldo ondernemen Nederlanders in de zomerperiode dezelfde activiteiten als in eerdere jaren. Het bezoeken van natuurgebieden en het ondernemen van korte (steden)trips staan daarbij bovenaan (zie figuur 8). Ruim acht op de tien Nederlanders zijn van plan om deze zomer deze activiteiten te ondernemen. Ook museum- en strandbezoek worden door een ruime meerderheid als zomeractiviteiten genoemd.

Figuur 8

Frequentie van vrijetijdsbesteding in zomerperiode t.o.v. eerdere jaren (n=2.943)

Bron: I&O Research, 6 juli 2017

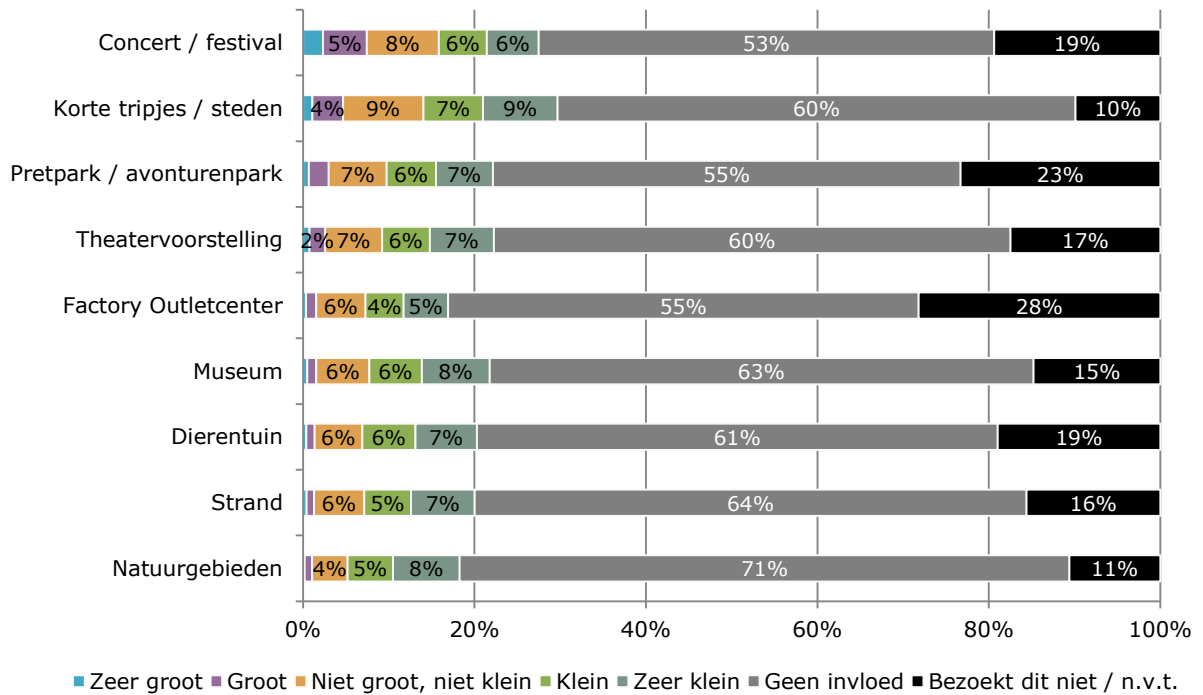
Terrorismedreiging wordt vaakst meegewogen bij concerten, festivals en stedentrips

Vervolgens hebben we Nederlanders gevraagd in hoeverre de kans op een terroristische aanslag een rol speelt bij het ondernemen van vrijetijdsactiviteiten. Voor 7 procent van de Nederlanders speelt dit een (zeer) grote rol in het plannen van een concert- of festivalbezoek en voor 5 procent weegt dit zwaar mee bij het boeken van korte (steden)trips. Bij de andere activiteiten is de invloed van terroristische aanslagen beduidend kleiner (figuur 9).

Figuur 9

In hoeverre speelt de kans op een terroristische aanslag een rol bij het bezoeken van ...? (n=2.943)

Bron: I&O Research, 6 juli 2017

2. Onderzoeksverantwoording

I&O Research heeft een landelijk representatief onderzoek uitgevoerd onder 2.943 Nederlanders van 18 jaar en ouder. Het onderzoek werd uitgevoerd van donderdag 15 juni tot en met zondag 18 juni 2017.

Het grootste deel van de deelnemers (95 procent) is afkomstig uit het I&O Research Panel (n=2.786). Daarnaast zijn 157 deelnemers (5 procent) via PanelClix benaderd om deel te nemen aan dit onderzoek.

Eerdere metingen

Het onderzoek in september 2016 is uitgevoerd onder 7.300 Nederlanders van 18 jaar en ouder. De tweede meting in maart 2017 telde 4.070 respondenten.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken.

Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij de belangrijkste uitkomsten is er sprake van een marge van plus of min 1 à 2 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). De respondenten hebben geen financiële vergoeding gehad voor hun aanmelding voor het panel. Ook voor deelname aan dit onderzoek kregen respondenten uit het I&O Research Panel geen vergoeding.

I&O Research

I&O Research is een maatschappelijk betrokken bureau voor beleids- en marktonderzoek. Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties. I&O Research is de laatste jaren gegroeid tot het zevende marktonderzoeksbureau van Nederland. In de sector 'overheid & onderwijs' is I&O Research de nummer 1 (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2016).

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 26362-gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

